

der 24de April 1866 udgik fra den daværende Kultusminister. Nu har den høitærede Kultusminister imidlertid paabuot, at intet Barn maa udskrives af Skolen ved 13 Aars Alderen, uden at det har Hovedkarakteren „meget godt“ eller derover, og en af den høitærede Ministers tjenstivrige Provster — og maasse flere — har udlagt dette paa den Maade, at Barnet skal have „meget godt“ i alle Fag; det er ikke nok, at Karaktererne ere saaledes, at man, naar man tæller dem sammen, faaer Hovedkarakteren „meget godt“, men den omtalte Provst har, som sagt, fundet paa, at Barnet skal have „meget godt“ i alle Fag for at kunne udskrives ved 13 Aars Alderen. Og nu kommer den høitærede Minister i disse Dage og fører en ret hurtig Ting til, nemlig at Barnet ogsaa skal have „meget godt“ i Gymnastik. Jeg antager, at den ærede Minister herved kun har tænkt paa Drengene og kun paa Drengene, der ere ordentlig stable, saaledes at der ikke er Tale om de vantføre Børn, thi jeg antager dog ikke, at ogsaa de skulle have „meget godt“ i Gymnastik. Det er jo imidlertid et uyt Paafund; thi den bestaaende Lovgivning har ikke foreskrevet andre Undervisningsfag end Regning, Læsning, Skrivning samt lidt Kjendskab til Historie og Geografi. Jeg kan ikke se, at det nogetsteds staar foreskrevet som en Befaling, at der paa Timeplanerne i Skolerne skal opføres Gymnastik, men tvertimod, at Gymnastik skal opføres udenfor Timeplanen, men desuagtet finder den høitærede Minister paa at føie det til som Paabud, som Betingelse for, at Barnet kan udskrives i 13 Aars Alderen, at det har faaet „meget godt“ ogsaa i Gymnastik. Hvorledes kan han gjøre det, naar en Mængde af Lærerne ikke kan Gymnastik? Det forstaar jeg ikke, men det er et Spørgsmaal, som jeg siden skal komme nærmere ind paa. Man kan have forskellige Meninger, og jeg veed, at der er forskellige Meninger i Danmarks Lærerstand om, hvorvidt det i og for sig er rigtigt, at Lovgivningen hjemler Ret til at udskrive Børn af Skolen i 13 Aars Alderen, idet man mener, at naar Børn i den Alder ere fremmelige, kunne de have særlig godt af at følge Undervisningen indtil deres 14de Aar, men det er nu engang en Lov, og jeg mener, at saalænge det er Lov, have vi Ret til at træve, at Loven overholdes og ikke forandres paa anden Maade end ved en ny Lov. Var den ærede Minister kommen til Rigsdagen og havde forlangt en Forandring i dette Punkt, var det en anden Sag, hvis Rigsdagen var gaaet med dertil og havde givet sin Sanction derpaa, men jeg ser ikke rettere, end at den høitærede Minister

ved sit Cirkulære har gjort et Forsøg paa at omgaa Bestemmelserne i Loven af 2den Mai 1855 om Udskrivning ved 13 Aars Alderen, og det beklager jeg i høi Grad, thi jeg mener, at denne Bestemmelse er ret praktisk. Den er indsat i Loven som en Slags Opmuntringspræmie for den fattige Del af Befolkningen. Det kan nemlig ikke negtes, at Skoletvungen er temmelig trykkende for den fattige Del af Befolkningen, og at det for mangfoldige Smaafolk spiller en stor Rolle, om de skulle lade deres Børn gaa i Skole til 14 Aars Alderen eller kunne lade dem udskrive ved 13 Aars Alderen. Jeg tror, at det er ret godt, at Lovgivningen har sat 13 Aars Alderen som en Opmuntring for Børnene til at være flittige, saaledes at de, naar de have passet deres Ting til deres 13de Aar, kun behøve at vedblive at gaa i Skolen frivillig, naar de have erhvervet de Grundstaber, som Lovgivningen fordrer. Jeg er overbevist om, at det Cirkulære, som den høitærede Minister har udstedt, vil af Provsterne og Skoledirektionerne blive fortolket saaledes, at for Fremtiden kan saagodt som intet Barn blive udskrevet af Skolen ved 13 Aars Alderen. Endelig har den høitærede Minister udstedt et Cirkulære om Brugten af Skolerne, og her har den høitærede Minister vist i høi Grad, hvor lidt Tillid han har til de vedkommende Skolebestyrelser, og hvor lidt Tillid han har til de vedkommende Sogneraad. Nu er det dog faktisk, at Skolerne ere Kommunerens Eiendom. Det er jo Kommunerne, der bygge Skolerne, det er Kommunerne, som maa vedligeholde Skolerne, det er Kommunerne, som maa svare alle Statter og Afgifter af Skolerne, de ere altsaa i enhver Henseende Kommunerens Eiendom, og jeg kan ikke se rettere, end at det maa være Sogneraadene, som bestyre Kommunerens Anliggender, der udelukkende maa have det i deres Haand at raade over, hvorvidt Skolerne skulle kunne benyttes udenfor Undervisningstiden til dette eller hint Brug. Men det vil den høitærede Minister paa ingen Maade tillade. (Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet [Scavenius]: Nei.) Nei, siger den høitærede Minister, men jeg vil sige, at det underer mig, at særlig den høitærede Minister i saa Henseende foretrækker at vise Fjoll til Krøerne og Gæstgiverierne. Der staar nemlig udtrykkelig i den høitærede Ministers Cirkulære, at i enkelte Tilfælde kunne Skoledirektionerne — altsaa ikke Sogneraadene — for et enkelt Aar ad Gangen tillade, at Skolerne aabnes for Foredrag af forskjellig Art, men det er paa den udtrykkelige